

Latvijas Kareivis: *Ceturtdiena, 15. marts, 1928*

Pirmā valsts prezidenta piemiņas god nāšana.

Svinības ievadīja kopējs karavīru, skolu jaunatnes un organizāciju gājiens uz Meža kapiem. Īsi pirms pulksten 14 Pils laukuma ierodas karaskola; sāk pulcēties virsnieku saime, kura nostājas aiz karaskolas; tālāk — J. Čakstes fonda darbinieki, studentu organizācijas, skolas, skauti, gaidas un citas organizācijas.

Zem seru marša skaņām gājiens iesāk virzīties pa Pils, Šķūņu un Kaļķu teļam uz Brīvības bulvāru. Ielas un trotuāri ļaužu pārpildīti. Diena, kaut gan pavēsa, tomēr saulaina, kas veicina svinīga gājiena labu izdošanos.

Kapus gājiens sasniedz pulkst. 15.45. Priekšā jau saradušies kuplā skaita ļaudis. Pie ar zaļumiem un pūpoliem uzpostā Jāņa Čakstes kapa, abpus kapa kopiņai, stāv goda sardze., sastāvoša no virsniekiem un studentu biedrības "Austrums" biedriem. Sāk pulcēties valdības un Saeimas priekš-stāvji. Kupla skaitā ieradušies karavīri ar kara ministri ģenerāli Kalniņu, armijas komandiera v. *. ģenerāli Peniķi, armijas komandiera štāba priekšn. ģen. Kalēju un citiem augstākiem virsniekiem priekšgalā, īsi pirms pl. 16 ierodas valsts prezidents G. Zemgals un bīskaps Irbes tēvs. Skolotāju institūta koris nodzied „Musu tēvs,” kam seko kopīgs korals. Tad šalca runu bīskaps Irbe: Gadu atpakaļ no Rīgas baznīcu torņiem atskanēja drOmas skaņas, nesdamas sēru vēsti par pirmā Latvijas valsts prezidenta nāvi. Šodien esam atnākuši šurp lielā skaitā, bet vēl lielākā skaitā latvju dēli un meitas mDs šurp pavadīja. Mēs še gribam nolikt baltu ziedu vaiņagu, kā solījumu — tēvu zemes mīlestībā pildīt pienākumus pret Latviju. Baltiem ziediem mēs pievienos/m sarkanus — latvju dēlu un meitu lūgšanu, lai dievs svēti mušu solījumu kalpot Latvijai.

Tālāk bīskapa tēvs aizlūdz par valsti, tautu, valsts prezidentu, Saeimu, valdību, armiju. Dievkalpojumu noslēdz korals „Dievs, mūsu dārgo tautu svēti.”

Valsts prezidents G. Zemgals griezās pie klātesošiem ar uzrunu: Mīļā jaunatne! Sēru atceres dalībnieki! Gadu atpakaļ Latviju satrieca sēru vests par Jāņa Čakstes nāvi. Kavējoties šodien atcerēs, pie aizgā-jušā personības, liekās ka dzirdētu viņa uzmundrinošos un "apmierinošos vārdus. Nolieksim galvas sājā vietā, kur dus šis ievē-rojamais darbinieks. Viņa nopelnus visā pilnībā novērtēs vēsture. Sabiedrībā viņš jau sen bij ieņēmis izcilus vietu. Un Latvijai nodibinoties, viņš tūlīt nāca atbildīgos amatos. Valsts darbā Viņš vadījās tikai no valsts interesēm. Sabiedriski-politiskā dzīvē prata atrast samierinošu liniju. Viņš svē-ti pildīja tautai doto zvērastu — sargāt satversmi, aizstāvēt tautas tiesības. Lai Jāņa Čakstes dzīve un darbs ir citiem kā piemērs. Lai no viņa gara vadās visi tie, kam jādod atbilde vēstures un tautas priekšā ". Lai atmiņa par viņu un tā pareizo valsts izpratni valdītu arī uz priekšu!

Savā, armijas un J. Čakstes fonda vārdā noliek krāšņu sarkanbaltu ziedu vai-ņagu. Saeimas priekšsēdētāja biedrs bīskaps Rancans atceras J. Čaksti , kā likumdevēju un parlamentārieti, uzsvērdams viņa skaidro un gaišo prātu Valsts lietās. Novēl, lai viņa piemiņa tautā neizzustu.

Saeimas prezidija vārdā noliek uz kapa krāšņus ziedus.

Valdības vārdā runā ministru prezidents f\ Jurasevskis: Jānis Čakste spēlēja lielu lomu mūsu tautas dzīvē, lolodams sen domas par Latvijas labklājību. Viņš viens no pirmajiem stāvēja pie mūsu valsts šūplā, ziedodams Latvijas idejai visus savus spēkus. Mums jāņem no viņa piemērs-

Valdība, atcerēdamās visu to, ko viņš priekš Latvijas darījis, noliek ziedus uz viņa kapa kopiņas un grib to arvien paturēt piemiņa ka skaistu paraugu.

Vēl runa Wi noliek vaiņagus pilsētas galva Andersons un studentu biedrības „Austrums” priekšstāvis. J—s.

Sēru dievkalpojumu Māras baznīcā ievadīja 4. Valmieras kājnieku pulka orķestra ar sēru dziesmu. Mācītājs Bergs izjusti runa par dzīvības vērtību, ar Dāvida dziesmas vārdiem. „Uz ko man būs gaidīt, Kungs? Es ceru uz Tevi!” Ļaužu pārpildītā baznīcā atskan korālis — „Mīļš draugs, kad spieķi liek pie malas un gunsukurā dziest pēdējs kvēls.” Lūgšanu tek garnizona mācītājs Tēriņš, svētīšanu izdara bīskaps Irbe. Sabērta Litāniju dzied Benefeld, viru koris Muižnieka vadībā izpilda — Dusi... Gandrīz puse no apmeklētāju skaita karavīri, ar armijas augstākiem vadoņiem. Svētsvinīgo bridi noslēdz ērģeļu prelūde, ļ audis klusi atstāj baznīcu. B.

Nac onalā operā klusi sēra noskaņa. Īsi pirms astoņiem ierodas ministru prezidents ar ministriem un ārvalstu diplomāti. Zālē redzami armijas augstākie vadoņi un daudz karavīru. Ierodas vahts prezidents G. Zemgals un saka: Šodien pieminam pirmo valsts prezidentu Jāni Čaksti, vieno no vislielākiem mūsu valstsvīriem. Jau no bērnības Čakste bija latvju tautas darbinieku rindas, par to tam nācās izciest ne mazums vajāšanu no tiem, kas visur un vienmēr uzstājas pret latvju nacionāliem centieniem. Kad latvju tauta iemantoja brīvību, Čakste bija aktīvāko darbinieku vidū un kā pirmais valsts pilsonis Izpildīja lielo goda amatu. Viņa nāves diena skumst visa Latvija, mūsu pienākums, ir celt pieminekli, kas atgādinātu nākošām paaudzēm cēlo valsts vīru un tautas darbinieku, esmu pārliecināts, ka tauta neaizmirsīs savu lielo dēlu, Dievs, svēti Latviju I” Operas orķestris Jfļņa Mediņa vadība izpilda valsts himnu, pēc tam Čakstes piemiņas fonda priekšsēdētājs prof. Maldons dedzīga runā aicina latvju tautu, būt stiprai un drošai savos darbos, gaišai sava sirdī. Kamēr vien latvji dziedas Dievs, svēti Latviju, dzīva būs pirmā valsts prezidenta piemiņa. Latvju ciešanas un cīņas vadījis zelta krusts — latvieša gaiši sirds. Kad mūsu varoņi gāja cīņās, viņu acīs mirdzēja saule un zibens, man patīk: šo jauno acu mirdzums, kas prot degt un uzpurēties. Kas cīnījies un uzvaiējis ar zelta krusta — gaišas sirds svētību, tas mūžam pratīs paturēt svētu mūsu gaišo tautas lūgšanu. Pēc Maldoņa runas operas orķestris spēlē Jurjanu Andreja sēru matšu un Jāņa Mediņa— Zilais kalns. Reifera koris izpilda Jāņa Kalniņa J. Čakstes piemiņai veltītu dziesmu ?+- Baltas smiltis un Alfrēda Kalniņa — Sirds kbsa kļuva. Koris vēl dzied J. Cīnija — Es zinu un Em. Dārziņa — Sapņu tāluma. Bez tam vēl koncerta daļā piedalās vairāki mūsu labākie solisti. Viens gads ir noslēdzies kopš savas acis aizvēris mūsu drošais tautas vadonis un sirsnīgais cilvēks, paturēsim to

dziļa piemiņa. M. B.